

Logiczna analiza wypowiedzi dotyczących braku pozytywnych i negatywnych odpowiedzi

Logical analysis of language samples regarding lack of positive and negative responses

Włodzimierz Lapis

Instytut Językoznawstwa, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
ul. Międzychodzka 5, 60-371 Poznań

wlodzimierz@lapis.pl

Abstract

Ninety-nine statements concerning the lack of positive or negative reply were gathered from Polish Internet sites in this article and they were analysed in terms of their logical meaning (whether they denoted acceptance or lack of it). We also analysed in which situations we are dealing with such coincidences and what exactly is the touchstone that enables us to take this classification decision.

1 Metoda pozyskania danych do analizy

W artykule (Lapis 2006) dokonano interpretacji kategorii braku odpowiedzi w świadomości rozmówców. Zbadano i opisano, co denotują wypowiedzi, zawierające wyrażenia *brak odpowiedzi jest*, *brak odpowiedzi oznacza* i *brak odpowiedzi nie*. Były to wypowiedzi o szerszym znaczeniu od tych, których analizę przeprowadza się w niniejszym artykule. Rozważa się tu bowiem, co oznacza brak konkretnego typu wypowiedzi – pozytywnej czy też odmownej.

Podobnie jak w przypadku artykułu (Lapis 2006), materiały do badań zebrane zostały z polskich zasobów Internetu za pomocą wyszukiwarki www.szukacz.pl (pod koniec XI 2003 r.). Wybór takiej metody podyktowany został dwoma względami:

- łatwym dostępem do materiałów badawczych dzięki możliwości pobierania ich z Internetu za pomocą jednej z wyszukiwarek internetowych,
- zamiarem dokonania analizy naturalnych wypowiedzi, w których to realizowane jest rozumienie interesujących zagadnień przez twórców owych wypowiedzi.

W poniższej tabeli 1 znajduje się zestawienie krotności wystąpień w polskich zasobach Internetu poszczególnych wyrażen, będących połączeniem (konkatenacją):

- zwrotu: *brak odmowy*, *brak zaprzeczenia*, *brak negacji* (I typ) lub zwrotu: *brak zgody*, *brak akceptacji* *brak potwierdzenia* (II typ)
- ze słowem: *to*, *jest*, *oznacza* lub *nie*.

Wyniki poszukiwań w polskich zasobach Internetu tak zdefiniowanych wyrażen ze zwrotami I typu okazały się niezadowolające (po zero pomyślnych odpowiedzi w wyszukiwarce), dodatkowo

sprawdzono ogólną liczbę wystąpień w polskich zasobach Internetu samych poszczególnych zwrotów (tak I, jak i II typu; ich liczbę podano w kolumnie „razem”). Liczby konkretnych wyszukiwań podano kursywą.

Tabela 1

typ	zwroty	w konkatencji z				razem	suma wyników kolumny „razem”
		<i>to</i>	<i>jest</i>	<i>oznacza</i>	<i>nie</i>		
I	<i>brak odmowy</i>	0	0	0	0	16	29
	<i>brak zaprzeczenia</i>	0	0	0	0	4	
	<i>brak negacji</i>	0	0	0	0	9	
II	<i>brak zgody</i>	3	3	3	9	1578	3.910
	<i>brak akceptacji</i>	7	16	1	4	1494	
	<i>brak potwierdzenia</i>	2	5	17	0	838	
	SUMA:	12	24	21	13	3.939	3.939

Wystąpień wyrażen II typu jest $3910 / 29 \approx 135$ razy więcej niż ma to miejsce ze zwrotami I typu. Jest to w pełni zrozumiałe, gdyż zazwyczaj oczekuje się potwierdzenia, a nie zanegowania (odbiorcy wypowiedzi łatwiej jest zrozumieć sformułowanie *brak zgody* od sformułowania *brak odmowy*).

Aby zachować pewną równowagę pomiędzy liczebnością rozważanych typów – do szczegółowej analizy wykorzystano wszystkie zwroty I typu (29) i wyrażenie II typu (tj. zwroty II typu z dodanym słowem *to*, *jest*, *oznacza* lub *nie*; w sumie jest ich $12 + 24 + 21 + 13 = 70$). Zatem analizowanych wypowiedzi jest: $29 + 70 = 99$. W powyższej tabeli są to wszystkie sytuacje, których liczebność podano w inwersie. Tworzą w niej one 15 kategorii, w tym 14 niepustych.

2 Analiza konkretnych przypadków

W poniższej, obszernej tabeli 2 wypisano w odpowiednio szerokim kontekście 99 badanych sytuacji, aby można było w pełni zrozumieć ich znaczenie. Główną kwestią jest tu określenie ich typu logicznego, tj. czy dla odbiorcy oznaczają one potwierdzenie (co w kolumnie „typ log.” oznaczono: +), zaprzeczenie (oznaczenie: -), czy też są pod tym względem neutralne (oznaczenie: 0). Celem oddania braku możliwości rozeznania typu logicznego (choćby z tego powodu, że rozpatrywane wyrażenie czy zwrot wystąpiły w pytaniu, które – jak wiadomo – nie posiada wartości logicznej), zastosowano znak zapytania (?). Przydzielenie znaczeń zostało dokonane w oparciu o subiektywne odczucie autora niniejszego artykułu. W tabeli 2 wyróżniono też sytuacje pośrednie między neutralnością a zaprzeczeniem (0/-) oraz między neutralnością a potwierdzeniem (0/+). Przy takiej właśnie ich klasyfikacji zastosowano bardziej obiektywne kryteria:

- jeśli wypowiedź jest na tak (+) lub na nie (-), jednak w tekście są słowa umniejszające wartość tego znaczenia – jak np. *niektórzy* (niekoniecznie wszyscy) lub *mógł* (niekoniecznie zrobił), wówczas jest ona zredukowana odpowiednio do „raczej tak” (oznaczenie: 0/+) i „raczej nie” (oznaczenie: 0/-),
- jeśli tekst bezpośrednio nie mówi o tym jak jest (+ czy -), jednak mówi o pewnych okolicznościach, które na to wskazują, to również nadano im oznaczenia odpowiednio: 0/+ i 0/-.

W tabeli tej, w poszczególnych wypowiedziach:

- słowa oznaczające ich kategorię zapisano w inwersie, celem łatwego zlokalizowania,
- w nawiasach pochyłych (/.../) podano niezbędne dopowiedzenia, celem lepszego zrozumienia lub podania źródła ich pochodzenia,
- symbol (...) oznacza opuszczenie nieistotnej części wypowiedzi,
- znak • oznacza wypunktowanie,
- podkreślenie słowa oznacza:
 - w przypadku kategorii bez „nie”, że ma ono znaczenie ilościowo wartościujące (np. słowa *niektórzy*, *tylko*, ...),

- w przypadku kategorii z „nie” – jeśli jest to jedno ze słów: *to, jest* lub *oznacza* (a więc tych, które były brane jako ostatnie w wyrażeniach z tabeli 1).

Z kolei w kolumnie „liczba” podano liczbę wskazań wyszukiwarki wystąpień danych wypowiedzi w polskich zasobach Internetu, a jeśli dana wypowiedź dotyczy prawa – wówczas jej numer (w kolumnie LP) oznaczono w inwersie.

Wypowiedzi zawarte w tabeli 2 obarczone są pewnymi błędami językowymi (stylistyka, odmiana). Jest to podyktowane ich genezą. Nie przeprowadzono przy tym ich korekty, celem zachowania oryginalności (aby badać rzeczywistość).

Tabela 2

kategoria	LP	wypowiedź	typ log.	liczba
brak odmowy	1	Pierwszego razu odmówić nie wypada (wg zasad bon-tonu). Ale co dalej? Chłopak (lub dziewczyna) bierze nasz brak odmowy za dobrą monetę i nakreśla się na dalsze tańcowanie, a nam to wcale nie w smak.	+	3
	2	Dodatkową korzyścią /technologii GPRS/ jest brak odmowy połączenia.	0/+	1
	3	Bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego uregulowano w art. 54 ust. 1 prawa upadłościowego, który stanowi: „Czynności prawne pod tytułem darmym, a że przedmiotem jest mienie państwowe, więc ekonomiczny właściciel, jakim jest państwo, zastrzega sobie prawo niewyrażenia zgody na ich dokonanie. To samo zachowanie dotyczy wspomnianej sprzedaży udziałów lub akcji. Jest na to miesiąc od dnia otrzymania zgłoszenia o zamiarze dokonania czynności. Milczenie rzadko wywołuje w prawie cywilnym skutki prawne, tutaj brak odmowy zgody w terminie miesięcznym (termin zawity) powoduje, że przedsiębiorstwo państwowe może dokonać zamierzonej czynności. (...)”	+	2
	4	5. Brak odmowy wydania zgody na zmianę listy w terminie określonym w ust. 4 jest równoznaczny z przyjęciem zmian listy. /USTAWA z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 170, poz. 1651) Art. 58./	+	2
	5	6. W przypadku wyrobów medycznych zaliczanych do klasy III oraz wyrobów medycznych implantowanych i inwazyjnych, których czas ciągłego użycia przekracza 30 dni, należących do klas IIa lub IIb, brak odmowy wydania pozwolenia na rozpoczęcie badań klinicznych w ciągu 60 dni od dnia złożenia wniosku o pozwolenie na rozpoczęcie badań klinicznych jest równoznaczny z udzieleniem pozwolenia. /USTAWA z dnia 27 lipca 2001 r. o wyrobach medycznych. (Dz. U. Nr 126, poz. 1380) Art. 24./	+	4
	6	Poniżej podane zostały przykładowe warunki jakie musi spełnić kontrahent, aby mógł być objęty limitem automatycznym /ubezpieczenia finansowego/: • brak informacji uzasadniających nieudzielenie kredytu kupieckiego, • brak odmowy ubezpieczenia dla limitu indywidualnego, (...)	0/+	1
	7	Dlatego pytam pana o tę wypowiedź, bo zastanawiam się, czy czasem Lew Rywin nie próbował osiągnąć prezesury stacji w kontaktach z panem i brak odmowy spowodował tak niepochlebne opinie.	?	3
brak za-	8	Izrael nie ustosunkował się nigdy do rewelacji gazety; brak zaprzeczenia niektórych uznali za pośrednie potwierdzenie.	0/+	1

prze- czenia	9	W powyższym uwidaczniają się dwie rzeczy: ● brak zaprzeczenia prawdziwości tekstu ● wynikiem trzęsienia ziemi „skały się rozpadały”, a nie „groby się otwierały”.	0	1
	10	Chcę jednak zwrócić uwagę, że najbardziej przerażający jest nie przypadek poznański – tylko wiele rzeczy które się działy wokół: ● cudowna kariera roznosiciela „rzymskich” majtek, Nuncjusz denuncjujący tych co zgłosili przypadek w trosce o dobro Kościoła, ● Hierarcha spokojnie oświadczający, że sprawa na Synodzie była znana, ● brak zaprzeczenia ze strony wszystkich innych Hierarchów, zdrada w strukturach kościelnych i przekazywanie informacji różowym.	0	1
	11	Chłopak nie mógł znieść dłużej tego pełnego żalu spojrzenia, odwrócił zatem wzrok w stronę nauczycielki. Wyglądała jak posąg. Stała wyprostowana (...). Kiedy chłopak zapytał ją, czy może wyjść na chwilę kupić napój, bowiem zaschło mu w gardle, nie zareagowała, podobnie jak nikt z klasy. Tomek milczenie przyjął jako brak zaprzeczenia i pospiesznie opuścił pomieszczenie lekcyjne, kierując się w stronę jednej z toalet.	+	1
brak nega- cji	12	Przecież brak negacji niczego nie przesądza.	0	2
	13	Jest jednak proste rozwiązanie bez przebudowy płytki. Wystarczy zamienić tranzystor npn na pnp w ten sposób, że zamieniamy kolektor z emiterem, baza pozostaje bez zmian. (...) Korzyścią tego rozwiązania jest też brak negacji!	0	2
	14	Postrzegamy świat przez brak negacji; kategoria negacji to częstość występowania sylaby nie- w wyrazach pozytywnych /porady ogólne jak przemawiać/	0	3
	15	Brak negacji, poza stratą i zyskiem, brak pragnienia czy przywiązania - taka jest medytacja	0	1
	16	dwie negacje to brak negacji, więc czy na pewno zdjęcie ci się nie podoba;))	0	1
brak zgody to	17	W porównaniu z sondażami z poprzednich miesięcy wzrosła akceptacja dla obecnej prezydentury /Aleksandra Kwaśniewskiego/ ze strony zwolenników „S”. Z pozostałych grup, stosunkowo naj- mniej zastrzeżeń mają osoby najstarsze, najslabiej wykształcone, o najniższych zarobkach, prywatni przedsiębiorcy. Brak zgody to z kolei najczęstsza postawa wśród ludzi z wyższym wykształceniem, pracujących w przedsiębiorstwach państwowych, bezrobotnych, piastujących wysokie stanowiska.	0/-	1
	18	Jak brak zgody, to bez zgody /śródtytuł/	-	1
	19	Artykuł 197 § 1 k.k. (art. 168 § 1 d.k.k.) - przestępstwo zgwałcenia popełnione może być wtedy i tylko wtedy, gdy pokrzywdzony nie wyraził zgody na zachowanie sprawcy. Brak zgody to zarówno brak pozytywnej decyzji, jak również wyrażenie decyzji negatywnej. Wyraz temu, że brak zgody pokrzywdzonego jest niezbędnym znamieniem tego czynu, dał Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 01.03.1995 r. (II AKr 548/94, Prok. i Pr. 1996, nr 6): - Takie elementy, jak: rzeczywistość oporu pokrzywdzonej, świadomość sprawcy, brak nawet dorozumianej zgody należą przede wszystkim do znamion czynu zabronionego przewidzianych w art. 168 k.k.	-	1

brak zgody jest	20	Warto przytoczyć również Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 marca 1990 r. (sygn. Akt IV SA 33/90) zgodnie z którym nadbudowa kondygnacji nad budynkiem stanowiącym współwłasność jest czynnością przekraczającą zakres zwykłego zarządu i wymaga zgody współwłaściciela albo zastępującego tę zgodę orzeczenia sądu. Brak zgody jest równoznaczny z brakiem prawa do dysponowania nieruchomością.	-	1
	21	Warto zwrócić uwagę, że nie wydano zgody Michałowi Machlejdzie na objęcie stanowiska prezesa zarządu BGŻ. Na stanowisko to wybrała go 31 sierpnia br. rada BGŻ. Jednak, według nie potwierdzonych informacji, brak zgody jest efektem niedostarczenia w terminie wszystkich wymaganych papierów.	0	1
	22	Art. 12 p. 4. Komitet Wykonawczy musi uzyskać wcześniejszą zgodę Zgromadzenie Ogólnego odnośnie: (...) • zawierania umów, w których stowarzyszenie jest gwarantem długu, dłużnikiem solidarnym bądź ograniczonym, gdy stowarzyszenie udziela gwarancji osobom trzecim, albo wtedy gdy przyjmuje odpowiedzialność za dług osób trzecich; brak zgody jest nieskuteczny wobec osób trzecich. /statut stowarzyszenia TERENA/	-	1
brak zgody oznacza	23	Ekspertcy wyliczyli, że jeśli panie z All Saints nie pogodzą się, to rozpad zespołu może ich kosztować pięć milionów funtów (prawie 33 miliony złotych). /ze względu na zerwanie trasy koncertowej/ Gazeta The Sun, doniosła, że podczas spotkania z prawnikami, dziewczyny zostały poinformowane, że brak zgody oznacza że stracą po 1,2 miliona funtów od łepka (ponad 8 milionów złotych).	-	1
	24	PYT: czemu nie można zmienić zdania na temat zezwolenia na publikację danych? ODP: Co do tego zdania – nie zamieszczałem tej opcji jako dostępnej do zmiany, bo brak zgody oznacza przymus usunięcia danych z Gildii. Po prostu wkrótce dodam opcję „Usuń moje dane z Książ Gildii”.	-	1
	25	Po czwarte, pewne ustawy - zwłaszcza konstytucyjne, związane z federalnym charakterem Austrii i inne, wspomniane w kilku szczegółowych przepisach konstytucyjnych wymagają zgody drugiej izby. (...) Brak zgody oznacza oczywiście niedojście ustawy do skutku.	-	1
brak akceptacji to	26	Dziękowanie Bogu w każdej sytuacji oznacza uznanie i zaakceptowanie Jego suwerenności i mądrości. Jest to jedyny sposób na zdobycie Bożej mądrości, która pomoże nam w trudnych chwilach. Brak dziękczynienia oznacza brak akceptacji. A brak akceptacji to odrzucenie. Kiedy odrzucamy kłopoty i zmiany, odcinamy się od możliwości uzyskania Bożej pomocy. Tylko akceptacja otwiera nam drzwi do Bożej mądrości. To znaczy, tylko wtedy, gdy przyjmujemy sytuację jako pochodzącą od Niego, Bóg natychmiast pozwala nam zrozumieć sytuację, w której się znaleźliśmy.	-	1

	27	Wszystkie tradycje namawiają do zaprzestania kombinowania w głowach na temat znaczenia życia i zadawania tego bezsensownego pytania: Dlaczego? Jeżeli uda ci się uspokoić umysł na tyle, by dotrzeć do miejsca akceptacji - to nagle te wszystkie otaczające cię burze, te pragnienia, te niezadowolenia, (w końcu umysł ma to do siebie, że jest stale niezadowolony) - ta energia wypala się, uspokaja, przycicha. Wtedy możesz skontaktować się ze swoim prawdziwym wewnętrznym jestestwem i możesz zacząć dostrzegać, co jest prawdziwe, co jest rzeczywiste. Co wymaga zmiany - a co trzeba zostawić tak jak jest? Akceptacja jest tak prosta – to przecież tylko opinia. Brak akceptacji to też tylko opinia. JEST TAK JAK JEST. Jak dotrzesz do miejsca akceptacji – jesteś absolutnie wolny. Możesz spokojnie patrzeć na kogoś z twojej rodziny, kto robi bezsensowne rzeczy i zamiast próbować zmieniać tę osobę na siłę możesz po prostu powiedzieć sobie: ONA JEST TAKA JAKA JEST. ON JEST TAKI JAKI JEST. /warsztaty holistyczne Ewy Foley/	0	3
	28	Spróbuję trochę uporządkować sobie motywy stosowania masek. Bo wielki wór pod tytułem „brak akceptacji” to taki ogólnik. Tym bardziej że często wcale mi nie chodzi o lubienie mnie dla samego lubienia, ale jest to „narzędzie”, bywa, że mam w tym interes i to jest najzwyklejsza manipulacja. Jeśli ktoś nas polubi, to jest większa szansa, że zrobi coś lub łatwiej będzie się dogadać, załatwić jakąś sprawę. Trudno odmówić komuś, kogo lubimy, prawda? /forum/	0	3
brak akceptacji jest	29	Jak myślicie z czego rodzą się kompleksy i jak sobie z nimi radzić? Brak akceptacji jest głównym prowodyrem...krytyka...a o sposobach sama chciałabym się czegoś dowiedzieć.	0/-	6
	30	Wiele razy byłem świadkiem sytuacji, w których osoba gorzej lub nawet inaczej ubrana padała ofiarą zbiorowych drwin, przewisk... Często nie potrafiła „doczepić” się do towarzystwa. Nierzadko, przez większość czasu pozostawała na uboczu. Taki brak akceptacji jest normalny u zwierzątek popularnie zwanych ludźmi. Patrząc na nich z perspektywy można powiedzieć, że ich zachowanie jest bezsensowne. Gdyby koty, zwracając szczególną uwagę na ich różnorodność i stan futra, zachowywały się w ten sposób, ponad połowa populacji popadłaby w depresję i straciła apetyt.	0/-	1
	31	Brak ostrożności jest błędem, ale brak życzliwości bywa jeszcze większym. To rzucanie bumeranga- mi. Myślę, że bywają sytuacje gdy bycie nieżyczliwym jest konieczne, że zdecydowany brak akceptacji jest nawet pewnego rodzaju obowiązkiem, że nie ma czasu na coś inne, bywają chwile kiedy trzeba podjąć szybkie decyzje.	0/-	2
	32	Społeczny krytycyzm i brak akceptacji jest pogłębiany rozpiętością ... między oczekiwaniami a ich realizacją... czyli przeświadczeniem, że „nie tak miało być”.	0/-	1
	33	Każdy musi zapoznać się z regulaminem i go zaakceptować. Brak akceptacji jest równoznaczny z rezygnacją z podłączenia. /Amatorska Sieć Komputerowa Lnet/	-	1
	34	Może Papież i Matka Teresa z Kalkuty to takie postacie, że nikt nie miał wątpliwości, co do ich misji, nikt nie był i nie jest przeciwko? Chociaż przeciwko Papieżowi jest bardzo dużo osób, więc owa niechęć i niekiedy brak akceptacji jest czymś, z czym po prostu trzeba się liczyć.	0/-	1

	35	Zdaję sobie sprawę, że brak akceptacji dla dziecka /poczętego/ jest wielkim dramatem i piekłem dla kobiety. I to nie tylko problem teoretyczny. Ale mimo to uważam, że ten brak akceptacji jest o wiele mniejszym piekłem niż rozwiązanie ostateczne polegające na uśmierceniu maleństwa.	0/-	1
	36	W każdym zawodzie konieczny jest jakiś rodzaj akceptacji, szczególnie w takim, jak nasz, przecież pracujemy dla publiczności, to ona nas akceptuje albo nie. Dla aktora brak akceptacji jest ogromnie przykry, wszystkie frustracje, stesy biorą się z jej braku, ze świadomości, że się nie osiągnęło tego, co się zamierzało, że w jakiś sposób zawiodło się i samego siebie.	0/-	2
	37	Gorzej jest, gdy brak akceptacji jest raczej permanentny.	0/-	1
brak akceptacji oznacza	38	Brak akceptacji oznacza konieczność debaty nad danym projektem na posiedzeniu plenarnym.	0/-	1
brak potwierdzenia to	39	Warunki moich aukcji 1. Allegrowicze poniżej *, powinni potwierdzić złożenie oferty. Brak potwierdzenia to automatyczne usunięcie z licytacji. (...)	-	1
	40	Nasze zasady: 1. Osoby, które nie mają przynajmniej 10 pozytywnych proszone są o potwierdzenie udziału w aukcjach. 2. Brak potwierdzenia to automatyczne usunięcie z licytacji. 3. Po każdej wygranej aukcji wymagam potwierdzenia Twojego adresu na e-mail. (...)	-	1
brak potwierdzenia jest	41	Każda ramka z danymi jest potwierdzana przez odbiorcę. Brak potwierdzenia jest sygnalizowany w programie MuelTrans. /Przeznaczenie i zasada działania programu MuelTrans./	0	1
	42	5. Sprzedawca w ciągu 24 godzin od otrzymania zamówienia potwierdzi zamówienie u Kupującego drogą internetową lub telefoniczną. Zamówienia potwierzonego nie można anulować 6. Brak potwierdzenia jest jednoznacznie traktowane z anulowaniem zamówienia /regulamin aukcji internetowej/	-	3
	43	Brak potwierdzenia jest równoznaczny z rezygnacją z udziału w turnieju sportowym.	-	1
brak potwierdzenia oznacza	44	Otrzymają Państwo potwierdzenie rezerwacji tą samą drogą. Brak potwierdzenia oznacza że rezerwacja nie mogła zostać przyjęta /do restauracji/.	-	2
	45	Warunki obowiązujące na moich aukcjach: (...) • udział w licytacji należy potwierdzić mailem (brak potwierdzenia oznacza usunięcie oferty...) (...)	-	1
	46	Każde zamówienie internetowe potwierdzamy e-mail'em. Brak potwierdzenia oznacza że zamówienie do nas nie dotarło.	-	1
	47	Kandydaci przyjęci na I rok studiów zobowiązani są do potwierdzenia zamiaru podjęcia nauki (...) Brak potwierdzenia oznacza rezygnację ze studiów i powoduje skreślenie kandydata z listy osób kwalifikowanych do przyjęcia na I rok studiów!	-	1
	48	5. Zamówienia potwierdzane są w ciągu 48 godzin roboczych od momentu otrzymania zamówienia. O otrzymaniu zamówienia informujemy listem e-mail na podany w formularzu adres. Brak potwierdzenia oznacza, że zamówienie nie zostało przyjęte do realizacji. /regulamin serwisu internetowego/	-	1

	49	Osoby , którym zostaną przyznane stypendia hospitacyjne będą powiadomione przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli. Brak potwierdzenia oznacza nieprzyznanie stypendium.	-	4
	50	Ogłoszenie pełnych list kandydatów przyjętych na studia nastąpi 4 lipca 2003 roku. Kandydaci przyjęci na I rok studiów zobowiązani są do pisemnego potwierdzenia zamiaru podjęcia nauki na Uniwersytecie do 24 lipca 2003 roku. Brak potwierdzenia oznacza rezygnację ze studiów i powoduje skreślenie Kandydata z listy przyjętych.	-	1
	51	Poprawność naświetlenia jest potwierdzona przez zaświecenie się zielonej lampki 10. Brak potwierdzenia oznacza że odległość jest poza określonym zakresem dla danej wartości liczby przesłony.	-	2
	52	Na życzenie klienta wysyłamy pisemne potwierdzenie przyjęcia zamówienia. Brak potwierdzenia oznacza pełną akceptację zlecenia oraz jego realizację w sposób określony w zamówieniu	+	1
	53	Warunki uczestnictwa w wycieczkach (...) Uczestnik wycieczki jest odpowiedzialny za zasięganie informacji u pilota lub z tablic ogłoszeń w hotelu dotyczących organizowanych imprez oraz terminu podróży powrotnej, w tym także zmian w stosunku do godziny podanej w dowodzie uczestnictwa. Zalecane jest skontaktowanie się z lokalnym przedstawicielem biura podróży na 24 godziny przed planowanym powrotem w celu potwierdzenia godziny. Uczestnik wycieczki jest ponadto odpowiedzialny za przestrzeganie zasad potwierdzania odcinków lotów, jakich powiadomi go biuro podróży. Brak potwierdzenia oznacza, że linie lotnicze uczestniczące w transporcie mają prawo rozdysponować zarezerwowane miejsca. W takim przypadku uczestnik wycieczki nie ma prawa wnosić roszczeń w stosunku do biura podróży lub linii lotniczych z tytułu następstw niepotwierdzenia przez niego lotu. (...)	-	3
brak zgody nie	54	Tylko małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia małżeńskiego jest uzależniony w kwestii rozwoju od stanowiska współmałżonka. Tylko w takiej sytuacji sąd nie da rozwodu przy sprzeciwie drugiej strony. W pozostałych przypadkach ten brak zgody nie jest decydujący a Sąd ocenia po pierwsze to czy doszło do całkowitego rozkładu małżeństwa (brak więzi uczuciowej, pożycia fizycznego i więzi gospodarczej) i czy rozkład ten jest trwały	0	1
	55	W szczególności zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części bądź też jego zastawienie może być uzależnione od zgody spółki. Jeżeli tak - to zgody powinien udzielić zarząd w formie pisemnej (art. 182 3 k.s.h.). Brak zgody nie powoduje bezwzględnej nieważności, lecz jedynie bezskuteczność zawieszoną (art. 63 kodeksu cywilnego). Jeśli zgody odmówiono, pozwolenie na zbycie może wydać sąd rejestrowy, gdy istnieją ważne powody.	0	1
	56	Brak zgody – nie ma prawa do odszkodowania /tytuł linku, dalej idzie:/ Niżej wyjaśniamy, czy pracownik, przez nieprzyjęcie proponowanych zmian treści umowy o pracę, może przyczynić się do rozwiązania łączącego go z pracodawcą stosunku pracy.	0/+	3
	57	W przypadku braku zgody w jakiejś sprawie członkowie zespołu wspólnie poszukują płaszczyzny porozumienia. Chwilowy brak zgody nie wywołuje wśród nich uczucia dyskomfortu.	0	1

	58	Projekt ustawy zakłada, że w określonym terminie użytkownicy wieczystości staną się z mocy prawa właścicielami, chyba że w ciągu 180 dni zgłoszą sprzeciw. Brak zgody nie wymagałby uzasadnienia. Przekształcenie użytkownika wieczystego we własność byłoby skuteczne 270 dni od daty wejścia w życie ustawy, a w ciągu następnych 90 byłoby ujawnione w księdze wieczystej.	0	1
	59	Podsumowując: wzorcowe upoważnienie powinno być osobną pisemną listą imiennie (wraz z adresami) wskazanych podmiotów, którym bank zamierza udostępnić dane, z wyraźnym oświadczeniem woli (podpisem) klienta, zaświadczającym, iż udziela on upoważnienia bankowi na przekazanie takich danych tym właśnie, a nie innym podmiotom. Pożądana byłaby również (zgodnie ze stanowiskiem KNB) klauzula, iż upoważnienie jest dobrowolne i brak zgody nie wyklucza zawarcia umowy. Zważywszy, iż są już powszechnie w użyciu klauzule dotyczące przetwarzania danych osobowych przez banki (w wykonaniu przepisów o ochronie danych osobowych), podpisywanie odrębnego upoważnienia będzie z pewnością budziło wątpliwości klientów.	0	1
	60	Według zaś art. 32 ust. 6 małoletni, który ukończył 16 lat i dysponuje dostatecznym rozeznaniem, może wyrazić sprzeciw. Nasuwa się więc pytanie, czy brak zgody w przedstawionych wyżej sytuacjach jest tożsamy ze sprzeciwem. Sądzę, że liczne wątpliwości, pojawiające się na tle tak tego, jak i innych przepisów ustawy, wynikają z niedociągnięć techniki legislacyjnej. Może to jednak powodować poważne konsekwencje w postaci ograniczenia prawa autonomii woli pacjenta, gdyż wymaganej ustawowo zgody pominąć nie można, natomiast sprzeciw może zostać podważony przez orzeczenia sądu opiekuńczego. Brak zgody nie jest zatem tożsamy ze sprzeciwem. /Anastazja Kołodziej – artykuł „Stopień autonomii woli pacjenta na tle ustawy o zawodzie lekarza i ustawy o ochronie zdrowia psychicznego”/	0	1
brak akceptacji nie	61	Wyborcy i wybrani • Motywacje stojące u podstaw decyzji wyborcy są więc często niewystarczające dla uzasadnienia całościowego „mandatu”, na który może powoływać się poseł. Sprawa komplikuje się jeszcze bardziej, gdy partie -- już po wyborach – zawiązują koalicje, by utworzyć większość i powołać rząd. Ktoś, kto głosował na SLD, wcale nie musi akceptować programu PSL -- i na odwrót. Zresztą ostatnie miesiące pokazują, że taki brak akceptacji nie jest wyłącznie teoretyczną hipotezą. Na ile rząd wyłoniony w wyniku utworzenia takiej właśnie koalicji może wywodzić swą legitymację z woli wyborców?	0	1
	62	czym więc się przejmujemy ? my nie jesteśmy zerem !!! nie istniejemy więc w materii, bo ona musi się zbilansować, a my się nie bilansujemy, bo jako świadomość kreujemy w sobie poczucie bycia i egzystencji... czy nie jest to właśnie rodzaj zatwardziałości naszej psychicznej egzystencji ? wytwarzamy w sobie upartość bycia i brak akceptacji nie bycia... i to tworzy z nas pasożyta materii ...ona bezbronna, uległa, a może po prostu obojętna :) my wczepieni, zachłanni, ale za to z nadzieją na uwolnienie się od niej :))	0	1

63	Jakimkolwiek jednak byłby podmiot liryczny, doszedł on do niepodważalnej puenty tego wywodu. „Człowiek – jestem’ musi żyć w zgodzie ze sobą, bo brak akceptacji nie zrodzi w nim przecież nowego ‘jestestwa’. Po prostu ‘jest się jaki jest’”. /Artykuł o wierszach Mirona Białoszewskiego poświęconych leżeniu/	0	1
64	Jestem pod wrażeniem. „Oczywiście, że są, ale raczej >>>nieporównywalne<<< chociażby z tego względu, że w chrześcijaństwie i islamie brak jest choćby akceptacji dla dwulicowości ” /poniżej to zdanie jest komentowane/ - Brak akceptacji nie oznacza , że takie zjawisko nie istnieje. Np. śluby ubóstwa i celibat w chrześcijaństwie. O islamie z pokorą stwierdzę, że wiem za mało.	0	1

3 Zestawienie wyników i wnioski

Zestawienie wyników z tabeli 2 zamieszczono w tabeli 3. Wyniki ujęte w nawias należy tutaj czytać: w tym wypowiedzi dotyczących prawa jest... .

Tabela 3

typ	zwroty (typy szczegółowe)	liczba wypowiedzi typu logicznego:						SUMA
		+	0/+	-	0/-	0	?	
I	<i>Brak odmowy</i>	11 (8)	2				3	16
	<i>Brak zaprzeczenia</i>	1	1			2		4
	<i>Brak negacji</i>					9		9
	SUMA	12 (8)	3			11	3	29 (8)
II'	<i>Brak zgody (bez nie)</i>			7 (4)	1	1		9 (4)
	<i>Brak akceptacji (bez nie)</i>			2 (1)	16 (1)	6		24 (2)
	<i>Brak potwierdzenia (bez nie)</i>	<u>1(1)</u>		22 (16)		1		24 (17)
	SUMA	1 (1)		31 (21)	17 (1)	8		57 (23)
SUMA DOTYCHCZASOWYCH SUM		14 (9)		31 (21)	17 (1)	19	3	86 (31)
II''	<i>Brak zgody nie</i>		3			6 (2)		9 (2)
	<i>Brak akceptacji nie</i>					4		4
	<i>Brak potwierdzenia nie</i>							0
	SUMA		3			10 (2)		13 (2)

W tabeli 2, dwa razy rozdzielono wypowiedzi podwójną linią, zgodnie z podziałem na trzy typy przedstawionym w tabeli 3. W tabeli 4 zestawiono kwestie liczebności tych typów oraz współczynnik korelacji znaczenia nazwy typu i wartości zawartych w nim wyników.

Wartość wyników liczy się w następujący sposób:

- przyjmuje się: znak = wartość, tj.: + = 1, 0/+ = 0,5, 0 = 0, 0/- = -0,5, - = -1,
- liczy się średnią ważoną dla poszczególnych typów, przy czym wyniki oznaczone „?” (ze względu na ich specyfikę) są pomijane.

Oto obliczenia poszczególnych parametrów korelacji:

$$A1 \text{ (dla typu II')} : [1 \cdot 1 + 31 \cdot (-1) + 17 \cdot (-0,5) + 8 \cdot 0] / 57 \approx -0,68 ,$$

$$A2 \text{ (dla typu I)} : [13 \cdot 1 + 2 \cdot 0,5 + 11 \cdot 0] / 26 \approx 0,54 ,$$

$$A3 \text{ (dla typu II'')} : [3 \cdot 0,5 + 10 \cdot 0] / 13 \approx 0,12 .$$

Dodatkowo, w tabeli 4:

- spodziewany znak to wartość tego, czego się autor niniejszego artykułu spodziewał się po nazwie typu,
- współczynnik korelacji to iloczyn spodziewanego znaku (przyjmując: + = +1, - = -1) i parametru korelacji; mówi więc on, na ile rezultat analizy jest zbliżony z tym, czego

teoretycznie się spodziewano (+ 1 = maksymalnie, 0 = neutralnie, -1 = wynik całkiem odmienny od spodziewanego).

Tabela 4

LP	typ	licz- ność	spodziewany znak	parametr korelacji	współczynnik korelacji
1	II' – brak pozytywnego	57	-	-0,68 (A1)	0,68
2	I – brak negatywnego	29	+	0,54 (A2)	0,54
3	II'' – brak pozytywnego nie	13	+	0,12 (A3)	0,12

Z analizy tabeli 4 wynika, że w każdym z trzech typów występuje dodatnia korelacja, przy czym:

- najbardziej jednoznaczna jest w przypadku typu „braku pozytywnego”,
- trochę mniej w przypadku typu „braku negatywnego”,
- najmniej w przypadku typu „braku pozytywnego nie”.

Ponadto, w tabeli 4 poszczególne typy wymienione są zgodnie ze stopniem ich zrozumienia (od najłatwiejszego do najtrudniejszego) przez przeciętnego użytkownika języka. Dodatkowo wynikają stąd następujące 3 wnioski:

- im coś jest łatwiejsze do zrozumienia, tym częściej się pojawia i odwrotnie (tj. łącznie: łatwość zrozumienia jest silnie dodatnio skorelowana z częstością pojawiania się),
- im coś częściej się pojawia, tym bardziej jest regularne i odwrotnie (tj. łącznie: częstość pojawiania się jest silnie dodatnio skorelowana z regularnością),
- z przechodności tych dwóch wniosków: im coś jest łatwiejsze do zrozumienia, tym bardziej jest regularne, i odwrotnie (tj. łącznie: łatwość zrozumienia jest silnie dodatnio skorelowana z regularnością).

W tabeli 2 pogrubieniem i podkreśleniem zaznaczono sytuację, która plasuje się po drugiej stronie od spodziewanej, a co za tym idzie, najbardziej wpływa na odchylenie wyniku rzeczywistego od spodziewanego. Dotyczy ona wypowiedzi nr 52:

Na życzenie klienta wysłamy pisemne potwierdzenie przyjęcia zamówienia. **Brak potwierdzenia oznacza** pełną akceptację zlecenia oraz jego realizację w sposób określony w zamówieniu (1 raz o wartości +),

która – innymi słowy – orzeka, że:

Złożenie zamówienia jest wiążące, bez względu na inne okoliczności (tj. – w tym przypadku – nieotrzymanie potwierdzenia ze względu na niezłożenie zlecenia).

W tabeli 5 należy zwrócić uwagę na wartości współczynnika korelacji (WK) dla wypowiedzi zawierających poszczególne zwroty, by zobaczyć, które z nich są najsilniejsze (najbardziej jednoznaczne i zarazem zgodne z przedstawionymi przez autora niniejszego artykułu przypuszczeniami, powodowanymi nazwą typu).

Tabela 5

Typ	zwroty (typy szczegółowe)	liczba wypowiedzi typu logicznego:						SUMA	WK
		+	0/+	-	0/-	0	?		
I	<i>Brak odmowy</i>	11 (8)	2				3	16	0,92 (1)
	<i>Brak zaprzeczenia</i>	1	1			2		4	0,38
	<i>Brak negacji</i>					9		9	0
	SUMA	12 (8)	3			11	3	29 (8)	0,54 (1)
II'	<i>Brak zgody (bez nie)</i>			7 (4)	1	1		9 (4)	0,83 (1)
	<i>Brak akceptacji (bez nie)</i>			2 (1)	16 (1)	6		24 (2)	0,42 (0,75)
	<i>Brak potwierdzenia (bez nie)</i>	1(1)		22 (16)		1		24 (17)	0,88 (0,88)
	SUMA	1 (1)		31 (21)	17 (1)	8		57 (23)	0,68 (0,89)
II''	<i>Brak zgody nie</i>		3			6 (2)		9 (2)	0,17 (0)
	<i>Brak akceptacji nie</i>					4		4	0
	<i>Brak potwierdzenia nie</i>							0	-
	SUMA		3			10 (2)		13 (2)	0,12 (0)

Tabela ta jest powtórzeniem tabeli 3, jednak bez wiersza „suma dotychczasowych sum” i z nową kolumną (ostatnią) ze współczynnikami korelacji.

Wynika z niej, że wypowiedzi odnoszące się do prawa, zwykle są bardziej jednoznaczne (mają większe współczynniki korelacji) niż inne wypowiedzi danego typu.

Poniżej przedstawiono dokładny opis poszczególnych typów szczegółowych (analizując wypowiedzi z tabeli 2 i ich zestawienie z tabeli 5).

I. W ramach typu I

Analizując tabelę 5, można stwierdzić, że typ szczegółowy „brak odmowy” ma współczynnik korelacji prawie równy 1, „brak negacji” jest pod tym względem neutralny, a „brak zaprzeczenia” – pośredni między nimi. Powodem tego jest dodatnia korelację z pospolitością słów *odmowa* (najbardziej pospolite), *negacja* (specjalistyczne) i *zaprzeczenie* (pośrednie pod tym względem).

Dodatkowo:

- w „braku odmowy”, wszystkie wypowiedzi prawne są typu logicznego +,
- w „braku negacji”, wszystkie wypowiedzi są wyrazem subiektywnej oceny sytuacji (zob. tab. 2).

II. W ramach typu II'

Pospolitość (w sensie psychologicznym – w kolejności od najbardziej pospolitego do najbardziej specjalistycznego: *zgoda*, *potwierdzenie* i *akceptacja*) z powszechnością (w sensie liczbowym: najczęściej *akceptacja* i *potwierdzenie*, najrzadziej *zgoda*) nie idą w parze. Współczynnik korelacji jest tu jedynie w miarę zgodny z (opisanym w poprzednim zdaniu) aspektem pospolitości. Z aspektem powszechności jest on skorelowany ujemnie.

Dodatkowo na uwagę zasługują następujące spostrzeżenia:

- prawie wszystkie wypowiedzi prawne są jednoznacznie oceniane jako - (za wyjątkiem sytuacji nr 52, gdzie akurat *brak potwierdzenia oznacza pełną akceptację*, a więc mamy tam wartość +, oraz sytuacji 38, gdzie ze względu na aspekt b) z 2. paragrafu niniejszego artykułu, występuje jedynie wartość 0/- a nie -),
- wszystkie wypowiedzi typu „brak zgody to” (bez prawnej - nr 19), „brak akceptacji to” oraz „brak akceptacji jest” (znów bez prawnej – nr 33) są wyrazem subiektywnej oceny sytuacji (zob. tab. 2; można przyjąć je jako tworzące oddzielną kategorię) i w ramach wymienionych tu typów, zawsze są prawie tak samo oceniane (co do typu logicznego),

- to tu właśnie pojawia się przypadek nr 52, opisany przed tabelą nr 5, jako jedyny z wypowiedzią plasującą się po drugiej stronie od spodziewanej (tj. o wartości + zamiast spodziewanej -).

III. W ramach typu II'

Te wypowiedzi są najbardziej neutralne i to nie tylko ze względu na średnią (0 można uzyskać z zestawienia + z -, a więc bez 0), ale i ze względu na ilość (głównie są zera!).

Spośród rozpatrywanych 3 typów: I, II' i II'', wypowiedzi tego typu jest najmniej. Ich łączna liczba to w przybliżeniu tyle, ile wynosi średnia liczebność zaledwie typów szczegółowych (podtypów) pozostałych dwóch typów.

W polskich zasobach Internetu w ogóle nie ma zdań z frazą „brak potwierdzenia nie”.

Bardziej szczegółowego rozpatrzenia wymaga:

- a) podtyp „brak potwierdzenia”, ze względu na częstość występowania tego typu sytuacji,
- b) analiza wyróżnionych powyżej zdań będących wyrazem subiektywnej oceny sytuacji (ze względu na to, że tworzą integralnie niezależną kategorię, jak również ze względu na charakter tejże kategorii – subiektywne wypowiedzi są bardziej pojemne od obiektywnych – każdy może w nich wyrazić swoje zdanie, często różne od zdań innych osób),
- c) kwestia, czy „brak A” to „nie-A”? (tj. czy np. „brak zgody” to „niezgoda”?).

Ad a)

W tabeli 5. „brak potwierdzenia” prawie zawsze daje odpowiedź negatywną (22 na 24 wypowiedzi), przy czym zawsze są to zdania – instrukcje postępowania (mówiące: jak nie potwierdzisz, to znaczy, że rezygnujesz) bądź (to jedynie w przypadku „brak potwierdzenia oznacza”) objaśnienia lub wytłumaczenia danych sytuacji (jest to zrozumiałe, ze względu na trudność ze strony tzw. przeciętnego użytkownika języka w zrozumieniu zdań z negacją zawartą w słowie *brak*).

Wśród analizowanych zdań często wystąpiła fraza „brak potwierdzenia”, jako że potwierdzenie często jest wymagane przy umowach (m.in. transakcjach) i w związku z tym wymaga się podania, czym skutkuje jego brak.

Ad b)

Poniżej przedstawiono, jakie wypowiedzi zostały zaliczone do kategorii wypowiedzi będących wyrazem subiektywnej oceny sytuacji, i co można z nich wywnioskować odnośnie znaczenia co one komunikują (wyniki zamieszczono w poniższej tabeli 6, w kolumnie „nr” występuje liczba z kolumny „LP” z tabeli 2).

Tabela 6

typ	Nr	wypowiedzi (często skrócone w porównaniu z tabelą 2)	określenia	typ	Liczba
brak negacji	12	Przecież brak negacji niczego nie przesądza.	niczego nie przesądza	0	2
	13	Korzyścią tego rozwiązania jest też brak negacji!	jest korzystny	0	2
	14	Postrzegamy świat przez brak negacji ; kategoria negacji to częstość występowania sylaby nie- w wyrazach pozytywnych /porady ogólne jak przemawiać/	jest sposobem postrzegania przez nas świata	0	3
	15	Brak negacji , poza stratą i zyskiem, brak pragnienia czy przywiązania - taka jest medytacja	jest elementem medytacji	0	1
	16	dwie negacje to brak negacji	jest wynikiem podwójnej negacji	0	1

brak zgody	17	/odnośnie akceptacja dla obecnej prezydentury Aleksandra Kwaśniewskiego/ Brak zgody to z kolei najczęstsza postawa wśród ludzi z wyższym wykształceniem, pracujących w przedsiębiorstwach państwowych, bezrobotnych, piastujących wysokie stanowiska.	jest postawą obywatelską	0/-	1
	18	Jak brak zgody, to bez zgody /śródtytuł/	jest konsekwentny	-	1
brak akceptacji	26	Brak dziękczynienia /Bogu/ oznacza brak akceptacji. A brak akceptacji to odrzucenie. Kiedy odrzucamy kłopoty i zmiany, odcinamy się od możliwości uzyskania Bożej pomocy. Tylko akceptacja otwiera nam drzwi do Bożej mądrości. To znaczy, tylko wtedy, gdy przyjmiemy sytuację jako pochodzącą od Niego, Bóg natychmiast pozwala nam zrozumieć sytuację, w której się znaleźliśmy.	oznacza odrzucenie, a co za tym idzie (ze względu na odcięcie się od Bożej mądrości) – brak zrozumienia narzuconej nam przez Niego sytuacji	-	1
	27	/o rozważaniach nt sensu życia/ Wtedy możesz skontaktować się ze swoim prawdziwym wewnętrznym jestestwem i możesz zacząć dostrzegać, co jest prawdziwe, co jest rzeczywiste. Co wymaga zmiany - a co trzeba zostawić tak jak jest? Akceptacja jest tak prosta – to przecież tylko opinia. Brak akceptacji to też tylko opinia. JEST TAK JAK JEST.	jest tylko opinią	0	3
	28	Spróbuję trochę uporządkować sobie motywy stosowania masek. Bo wielki wór pod tytułem „brak akceptacji” to taki ogólnik.	jest pojęciem ogólnym	0	3
	29	Jak myślicie z czego rodzą się kompleksy i jak sobie z nimi radzić? Brak akceptacji jest głównym powodem... krytyka... a o sposobach sama chciałabym się czegoś dowiedzieć.	jest głównym powodem kompleksów	0/-	6
	30	Wiele razy byłem świadkiem sytuacji, w których osoba gorzej lub nawet inaczej ubrana padała ofiarą zbiorowych drwin, przewisk... Często nie potrafiła „docześć” się do towarzystwa. Nierzadko, przez większość czasu pozostawała na uboczu. Taki brak akceptacji jest normalny u zwierzątek popularnie zwanych ludźmi. Patrząc na nich z perspektywy można powiedzieć, że ich zachowanie jest bezsensowne.	jako sytuacja powszechna u ludzi jest jednak nienormalny	0/-	1
	31	Brak ostrożności jest błędem, ale brak życzliwości bywa jeszcze większym. To rzucanie bumerangami. Myślę, że bywają sytuacje gdy bycie nieżyczliwym jest konieczne, że zdecydowany brak akceptacji jest nawet pewnego rodzaju obowiązkiem, że nie ma czasu na coś inne, bywają chwile kiedy trzeba podjąć szybkie decyzje.	bywa obowiązkiem, który powinien objawić się brakiem życzliwości	0/-	2
32	Spółeczny krytycyzm i brak akceptacji jest pogłębiany rozpiętością ... między oczekiwaniami a ich realizacją..., czyli przeświadczeniem, że „nie tak miało być”.	jest pogłębiany rozpiętością między oczekiwaniami a ich realizacją	0/-	1	

34	Może Papież i Matka Teresa z Kalkuty to takie postacie, że nikt nie miał wątpliwości, co do ich misji, nikt nie był i nie jest przeciwko? Chociaż przeciwko Papieżowi jest bardzo dużo osób, więc owa niechęć i niekiedy brak akceptacji jest czymś, z czym po prostu trzeba się liczyć.	ze względu na powszechność jest czymś, z czym trzeba się liczyć	0/-	1
35	Zdaję sobie sprawę, że brak akceptacji dla dziecka /poczętego/ jest wielkim dramatem i piekłem dla kobiety. I to nie tylko problem teoretyczny. Ale mimo to uważam, że ten brak akceptacji jest o wiele mniejszym piekłem niż rozwiązanie ostateczne polegające na uśmierceniu maleństwa.	bywa korzystniejszy (dosłownie: „jest mniejszym piekłem”)	0/-	1
36	W każdym zawodzie konieczny jest jakiś rodzaj akceptacji, szczególnie w takim, jak nasz, przecież pracujemy dla publiczności, to ona nas akceptuje albo nie. Dla aktora brak akceptacji jest ogromnie przykry, wszystkie frustracje, stesy biorą się z jej braku, ze świadomości, że się nie osiągnęło tego, co się zamierzało, że w jakiś sposób zawiodło się i samego siebie.	jest ogromnie przykry, gdyż powoduje stesy i frustracje	0/-	2
37	Gorzej jest, gdy brak akceptacji jest raczej permanentny.	jest niekorzystny, gdy jest permanentny	0/-	1

Z tabeli tej wynika, że zwykle „brak negacji” i „brak zgody” są postrzegane pozytywnie, a „brak akceptacji” – negatywnie. Po wszystkich tych wypowiedziach spodziewano się typu -, a są one typu: 0, 0/- lub właśnie -, a więc wszystkie mają niedodatni współczynnik korelacji, co (w tym sensie) jest już zbieżne z przewidywaniami.

Ad c)

Z analizy wszystkich wypowiedzi z tabeli 2, wynika wniosek, że brak kategoryczności (oddany chociażby wypowiedzią nr 12: *brak negacji niczego nie przesądza*) lepiej określa badane tu wypowiedzi niż kategoryczność (oddana np. wypowiedzią nr 16: *dwie negacje to brak negacji*). Zatem, podobnie jak „pokój, to wcale nie brak wojny”, tak i w badanych tu wypowiedziach, brak jednego stanu (*odmowy, zaprzeczenia, negacji, czy też zgody, akceptacji, potwierdzenia*) niekoniecznie musi oznaczać (i przeważnie nie oznacza) bycia przeciwnego stanu.

Na uwagę zasługuje jeszcze fakt, że w wypowiedziach prawnych kategoryczność jest większa, ze względu na specyficzne wymogi prawa, to jest na konieczność dokonania właściwej interpretacji przepisów, a co za tym idzie mniejszej lub większej skuteczności w sporach prawnych. Dzięki tak pojętej kategoryczności wprowadza się bądź usuwa wątpliwości interpretacyjne.

Bibliografia

- Austin, J. 1993. *Mówienie i poznawanie (Philosophical Papers; How to Do Things with Words)*. Warszawa: PWN.
- Gleason, J.B., Raner, N.B., 2005. *Psycholingwistyka*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Habermas, J. 1997. Pojęcie racjonalności komunikacyjnej w świetle teorii aktów mowy. [W:] T. Buksiński (red.) *Rozum i racjonalność*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Instytutu Filozofii UAM.
- Lapis, W. 2006. Kategoria braku odpowiedzi w świadomości rozmówców. w: *Investigationes Linguisticae XIV*. Poznań. Str. 111–119.
- Nachmias, D., Frankfurt-Nachmias Ch. 2001. *Metody badawcze w naukach społecznych*. Poznań: Wydawnictwo Zysk i Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1996.
- Satkiewicz, H., Buttler, D., Kurkowska, H. 1973. *Kultura języka polskiego*. Warszawa: PWN.